

EĞİTİM SİSTEMİMİZDE ANKARA FEN LİSESİ UYGULAMASININ DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA

(Geçen Sayıdan Devam)

Yazan Doç. Dr. Süleyman Çetin ÖZOGLU

Ankara Fen Lisesi uygulamasının değerlendirilmesine yönelik olan bu araştırmanın ilk bölümü geçen sayımızda yayımlanmıştır. Araştırma çalışmasının ilk kısmında yazar konuya genel bir giriş yapmakta, çalışmanın yönetim ve kapsamını belirlemektedir. Bu sayımızda sunduğumuz kısımda ise çalışmanın bulguları ele alınmaktadır.

IV. BULGULAR

Araştırmanın amacı yönünde Ankara Fen Lisesinin 1967 ve 1969 yılı mezunlarından toplanılan bilgilerin çözümlenmesi sonucu ortaya çıkan durum ana hatlarıyla ve belirli değişkenlere göre tablolar halinde verilmekte ve yorumlanmaktadır. II. Bölümde belirtilen sınırlılık çerçevesinde yorumların sınırlı olacağı ve genellemelere gidilirken bu sınırlılığın gözden uzak tutulmaması gereği açıktır.

A. Kendilerinden Bilgi Toplanılan Fen Lisesi Mezunlarının Saptanan Bazı Özellikleri:

1) Cinsiyet

Tablo 1’de bilgi toplanılan 1967-1969 yıllarındaki Fen Lisesi mezunlarının cinsiyete göre dağılımı verilmektedir. Fen Lisesi yöneticilerinden alınan bilgilere göre, kız, erkek oranı genel olarak 1/5 olmaktadır. Tablo 1’deki değerler bu genel orana yaklaşık bir görünüm ortaya koymaktadır.

Tablo: 1 — 1967 ve 1969 Yılları Ankara Fen Lisesi'nden Mezun Olup Araştırmada Kendilerinden Bilgi Toplananların Cinsiyete Göre Dağılımı

	Mezuniyet Yılı				Toplam	
	1 9 6 7		1 9 6 9			
Cinsiyet	Sayı	%	Sayı	%	Savı	
Kız	12	16	14	20	26	18
Erkek	64	84	55	80	120	82
T o o l a m	76	100	69	100	146	100

2) Yaş

Araştırmada kendilerinden mezun oldukları yıllarda bilgi toplanılan 1967 yılı mezunlarının doğum yılları ise 1951 ve 1952 olup, büyük çoğunluk 1952 doğumludur. Ankara Fen Lisesine girişteki yaş koşulu, kayıt olan öğrencilerin yaşlarının hemen hemen aynı olmasını sağlamaktır. Diğer liselerdeki aynı sınıf öğrencilerinin yaşları ise bir dağılım göstermekte ve yaş değişkeni her hangi bir sınıf için farklılıklar ortaya koyabilmektedir. Öğrenim hayatına belirli nedenlerle geç başlamış kırsal bölgede oturan çocukların bu okula giriş olanağını bu yaş koşulu kısıtlar görmektedir.

3) Geldikleri Sosyo-Ekonomik Düzey

Mezunların geldikleri sosyo-ekonomik düzeyi saptamak için, babalarının meslek durumları, ailenin yıllık gelir durumu, Ankara Fen Lisesinden önce bitirdikleri okullar, kardeş sayısı gibi değişkenlere ilişkin bilgiler mezun oldukları yıllarda toplanmıştır.

Tablo 2'de mezunların babalarının mesleklerine göre dağılımı, Tablo 3'de ailelerinin yıllık gelir durumları, Tablo 4'de mezunların kardeş sayıları, Tablo 5'te ise geldikleri okulların bir grülamaya göre dağılımı verilmektedir.

Tablo 2'nin belirlediği duruma göre 1967 ve 1969 yılı mezunlarının babalarının mesleklerinde en belirgin meslek grupları, yüksek yetenekli veya yüksek yetenekli olmayan memur, öğretmen, emekil memur, mühendis, serbest meslek grupları olmakta ve yıllar arasında belirgin bir farklılık görülmemektedir. Bu bulgular, Özinönü'nün (1975) Ankara Fen Lisesi öğrencilerinin ailelerinin çoğunluğunu "bürokratlar" oluşturmaktadır gözlemine uygun düşmektedir. Tablo 3'de ise ailenin ortalama yıllık gelirinin, yurdumuz için o devrede söz konusu olabilecek ortalamanın üstünde olduğu belirlenmektedir. 1967 ile 1969 yıllarına göre ortalamada gözlenen yükselme, eğer yurdumuzdaki ailelerin —özellikle memurlarının— gelirlerinde o yıllarda ortaya çıkmış olan farklılaşmanın sonucu değilse, varlıklı ailelerin çocuklarını Fen Lisesine göndermeye yönelmiş olmalarına dayandırılabilir.

Tablo: 2 — 1967 - 1969 Yılları Ankara Fen Lisesi Mezunlarının Babalarının Mesleklerine Göre Dağılımı

Babalarının Meslek Sınıfları	Mezuniyet Yılı ve Cinsiyet							
	1 9 6 7				1 9 6 9			
	Kız Sayı	Erkek Sayı	Toplam		Kız Sayı	Erkek Sayı	Toplam	
			Sayı	%			Sayı	%
Çiftçi	-	4	4	5	1	2	3	4
İşçi	-	6	6	8	-	2	2	3
Esnaf	-	7	7	9	1	5	6	9
Memur (Yüksek yetenekli olmayan)	1	11	12	16	1	7	8	11
Memur (Yüksek yetenekli)	3	8	11	14	1	9	10	14
Öğretmen	2	6	8	10	2	8	10	14
Tekniker, Teknisyen	1	1	2	3	1	3	4	1
Mühendis	-	6	6	8	-	2	2	3
Subay	-	1	1	2	-	4	4	6
Doktor, Diş Tabibi	-	2	2	3	2	-	2	3
Serbest Meslek (Avukat, Muhasebeci v.b.)	-	1	4	5	1	4	5	7
Tüccar, Sanayici	1	1	2	3	1	2	3	4
Emekli Memur	2	6	8	10	2	3	5	7
Baba yok, işsiz v.b.	2	1	3	4	1	5	6	9
T o p l a m	12	64	76	100	14	56	70	100

Tablo: 3 — 1967 - 1969 Yılları Fen Lisesi Mezunlarının Babalarının Yıllık Gelir Dağılımları

Yıllık Gelir Durumu	Mezuniyet Yılı ve Cinsiyet							
	1 9 6 7				1 9 6 9			
	Kız Sayı	Erkek Sayı	Toplam		Kız Sayı	Erkek Sayı	Toplam	
			Sayı	%			Sayı	%
0 - 1000 TL.	-	1	1	2	-	2	2	3
1001 - 5000 TL.	-	3	3	4	-	6	6	9
5001 - 10000 TL.	2	22	24	31	4	5	9	13
10001 - 15000 TL.	4	17	21	27	5	13	18	25
15001 - 20000 TL.	4	11	15	20	2	12	15	21
20001 - 25000 TL.	2	4	6	8	1	8	9	13
25001 - 30000 TL.	-	2	2	3	-	4	4	6
30000 ve Yukarısı	-	4	4	5	2	6	8	11
T o p l a m	12	64	76	100	14	56	70	100

Tablo 4, mezunların çoğunun kardeş sayısının 3 veya daha az olduğunu belirlemekte ve mezuniyet yıllarına göre de bu yönde bir paralellik gözlenmektedir. Tablo 5, Ankara Fen Lisesine gelmeden önce bitirilen orta okullar yönünden ilginç bir durum ortaya koymaktadır. Yurdumuzda o devrede küçük şehir orta okulu ile büyük şehirdeki müstakil orta okul sayısı liselerin içindeki orta okul sayısından daha çok olduğu halde liseye dahil orta okuldan gelenlerin sayısı müstakil orta okuldan gelenlere nazaran daha fazla olmuştur. Diğer araştırmacılar mezunların geldikleri orta okulların bölgelere göre durumunu incelemişler ve Doğu, Orta, Güney ve Kuzey Anadolu Bölgelerinden gelen öğrenci sayısının çok düşük olduğu

Tablo: 4 — 1967 - 1969 Yılları Fen Lisesi Mezunlarının Kardeş Sayılarının Dağılımı

	Mezuniyet Yılı ve Cinsiyet							
	1 9 6 7				1 9 6 9			
	Kız Sayı	Erkek Sayı	Toplam		Kız Sayı	Erkek Sayı	Toplam	
Kardeş Sayıları			Sayı	%	Sayı	Sayı	Sayı	%
Hiç	-	2	2	3	-	3	3	4
1	1	14	15	20	12	15	25	21
2	4	26	30	39	6	12	18	25
3	4	10	14	18	6	15	21	32
4	2	7	9	12	-	8	8	11
5 ve daha çok	1	5	6	8	-	5	5	7
T o p l a m	12	64	76	100	14	56	70	100

Tablo: 5 — 1967 - 1969 Yılları Fen Lisesi Mezunlarının Geldikleri Okulların Dağılımı

	Mezuniyet Yılı ve Cinsiyet							
	1 9 6 7				1 9 6 9			
	Kız Sayı	Erkek Sayı	Toplam		Kız Sayı	Erkek Sayı	Toplam	
Geldikleri Okulların Grupları			Sayı	%	Sayı	Sayı	Sayı	%
Lisenin Orta Kısım	4	22	26	34	6	22	28	39
Büyük Şehir Orta Okulu	6	17	23	30	4	5	9	13
Küçük Şehir Orta Okulu	-	8	8	10	3	7	10	14
Kolej, Özel Okul	1	17	18	23	-	22	22	31
Kız Sanat Enstitüsü	1	-	1	3	1	-	1	3
T o p l a m	12	64	76	100	14	56	70	100

nu, Ege ve Marmara Bölgelerinden gelenlerin sayısının ise umulandan çok olduğunu saptamışlardır (Uçunkaya, 1967; Dirik, 1972).

Bulgular mezunların ortanın üstü ile üst sosyo ekonomik düzeydeki ailelerden gelmiş olduklarını ortaya koymakta ve bu Enc'in (1973), belirttiğine göre başka ülkelerde üstün yetenekli çocuklarla ilgili olarak yapılan araştırmaların sonuçlarına paralellik göstermektedir. Kuşkusuz bu eğitim olanaklarından yararlanabilmede toplumdaki belirgin eğilime de uymaktadır.

4. Mezuniyet Dereceleri ve Diğer Bazı Başarıları

Eleme ve seçme basamaklarından oluşan sınavların sonuçlarına göre Ankara Fen Lisesine alınan öğrencilerin, üstün yetenekli oldukları kabulünün yapıldığı ve buna dayalı olarak başarılı olmalarını beklenildiği düşünülebilir. Ancak, aynı yetenek seviyesinde olan öğrencilerin başarılarının saptanmasındaki ölçütün, beklentilerin farklı olduğunu düşünmek yanlış olmaz. Aynı yetenek seviyesindeki öğrencilerin de başarılarında bir dağılımın, farklılığın olacağı doğaldır. Bu bakımdan mezunların mezuniyet derecelerini yurt çapında katıldıkları yarışma sınavlarındaki durumlarını incelemek yararlı bulunmuştur.

Tablo 6'da görüldüğü gibi 1967 yılı mezunlarının yaklaşık olarak %78'i 1969 yılı mezunlarının ise yaklaşık olarak %74'ü yaz döneminde iyi veya p. iyi dereceleriyle mezun olmuşlardır. Diğer liseler ile karşılaştırıldığında bu durumun yarattığı farklılığın anlamlı olduğunu görmekteyiz. Orta derece ile ne yaz ne de güz döneminde bir mezun vardır. Ankara Fen Lisesi yöneticilerinden edinilen bilgilere göre 1967 yılından bugüne kadar yıl kaybeden son sınıf öğrencilerinin oranı yüzde 1-3 arasında değişmektedir. Bu bilgiler ışığında Ankara Fen Lisesinde okuyan öğrencilerin lise programının tümünde gösterdikleri başarı diğer liselere oranla çok yüksek olup, fire yok denecek seviyededir.

Tablo: 6 — 1967 - 1969 Yılları Fen Lisesi Mezunlarının Mezuniyet Devreleri ve Derecelerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Mezuniyet Derecesi ve Dönemi											
	1 9 6 7						1 9 6 9					
	Y A Z			G Ü Z			Y A Z			G Ü Z		
	P.iyi Sayı	İyi Sayı	Top.	P.iyi Sayı	İyi Sayı	Top.	P.iyi Sayı	İyi Sayı	Top.	P.iyi Sayı	İyi Sayı	Top.
Cinsiyet												
K ı z	7	4	11	0	1	1	5	7	12	0	2	2
Erkek	16	32	48	0	16	16	12	28	40	2	14	16
Toplam	23	36	59	0	17	17	17	35	52	2	16	18

Tablo 7'nin incelenmesinden de anlaşılabacağı gibi yurt çapında bütün resmi ve özel liselerin 1. ve 2. sınıflarında fen ve matematik derslerinde başarılı, üstün yetenekli öğrencilere açık olan yazılı ve sözlü yarışma sınavları sonucu verilen TB TAK Lise Burslarında Ankara Fen Lisesi öğrencileri grup olarak, diğer liselere oranla en fazla burs kazanan öğrenci grubunu oluşturmaktadır. Bu durumun kendine özgü avantaj ve dezavantajlara bağlı olduğunu düşünerek eleştirilmesi yapılabilir. Ancak bu, durumun bir olgu olarak ele alınmasını, göz önünde bulundurulmasını geçersiz kılmaz. Yine TB TAK, BAYG Grubu Cekreterliğinden edinilen bilgilere göre aynı Lise Burs Programları çerçevesinde, kendine özgü şartları ve başarı seviyesini devam ettirerek üst seviyedeki burs programlarına otomatik olarak geçerek o seviyelerde başarılı bir biçimde bursiyerlik statüsünü sürdürme konusunda da Ankara Fen Lisesi Mezunları grup olarak diğer bursiyerlerden veya bursiyer gruplarından daha başarılı olmaktadır.

Üniversite giriş sınavlarında Fen Lisesi mezunlarını grup olarak diğer lise mezunları ile karşılaştıran incelemeler sayıca çok olmakla beraber Uzsoy ve Kılan'ın ODTÜ'nün 1967-1968, 1968-1969 yıllarındaki giriş sınavlarında öğrencilerin Bilim Başarı Testinde aldıkları puanların aritmetik ortalamasına göre yaptıkları araştırmada en yüksek grup Fen Lisesi mezunları grubu olmuştur (1970). Sözü edilen yıllarda Ankara Fen Lisesi mezunlarının büyük çoğunluğu ODTÜ'ne başvurmuş ve giriş sınavına katılmıştır.

Tablo: 7 — TB TAK - Lise Burs Programlarında Burs Kazanan Öğrenci Sayıları ve Fen Lisesinde Olanların Dağılımı

Yıllar	Burs Kazanan Toplam Öğrenci Sayısı	Ankara Fen Lisesinden Burs Kazanan Öğrenci Sayısı	Oran %	Başarısızlıktan Bursu Kesilenler	
				Top. Sayı	Ankara Fen Lisesinin Sayı.
1966-67	32	7	21	-	-
1967-68	94	18	19	1	-
1968-69	81	21	26	3	-
1969-70	71	11	15	4	1
1970-71	68	12	18	-	-
1971-72	55	12	22	1	-
1972-73	40	9	22	10	2
1973-74	64	36	56	8	2

TBTAK, BAY Grubu Sekreterlik Ofisinden edinilen bilgilerden hazırlanmıştır.

B. Ankara Fen Lisesi Mezunlarının Yüksek Öğretime Geçişleri:

1. Temel, Uygulamalı ve Teknik Bilimlere ve Diğer Alanlara Yöneliş

Ankara Fen Lisesinin kuruluş amaçları çerçevesinde mezunlarının çoğunun temel fen bilimleri öğretimi yapan yüksek öğretim kuruluşlarına yönelmelerini beklemek doğal olmaktadır. Bu durumu incelemek üzere toplanan bilgiler çeşitli yönlerden analiz edilerek tablolanmış ve tartışılmıştır. Önce 1967 ve 1969 yıllarında mezun olanların kayıt oldukları yüksek öğretim kuruluşları Tablo 8'de belirtilmektedir. Tablo 8'de görüldüğü gibi 1967 ve 1969 yıllarında mezun olanların yarısından fazlası ODTÜ'sinin çeşitli Fakülte ve bölümlerine kayıtlarını yaptırmışlardır. Bu eğilimin kendine özgü nedenleri bulunmaktadır. Ancak, bu konuda sistematik bir bilgi toplanmamış ve konu incelenmemiş olmakla beraber, Ankara Fen Lisesinin bugünkü yöneticilerinin belirttiklerine göre, ilk 5-6 yıl mezunlarının çoğunluğu ODTÜ'ne kayıtlarını yaptırmışlar ama son 3-4 yılda mezunlarının çoğu Hacettepe Üniversitesine kayıt olmaya başlamışlardır. Bu eğilim farklılaşmasının nedenlerinin saptanması yararlar sağlayabilir.

Ankara Fen Lisesi mezunlarının kayıt oldukları kuruluş ve bilim alanlarına ilişkin bilgilere dayalı olarak temel fen bilimlerine veya uygulamalı ve teknik bilim ve alanlarına yönelme durumları da saptanmıştır. Bu konudaki bilgilere ve yoruma geçmeden önce, Temel ve Uygulamalı terimleri ile yapılmış olan gruplamaya değinmek ve kastedileni açıklamak yararlı olacaktır. Ankara Fen Lisesi mezunlarının yöneldikleri alanları gruplarken tamamen pratik bir yol tutulmuş, tartışmaya açık bilim alanları sınıflamasına girilmemiştir. Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji bilimleri, Temel Bilim Grubu, Mühendislik, Tıp, Mimarlık v.b. uygulamalı ve teknik bilimler ise Uygulamalı Bilim Grubu içinde ele alınmıştır.

Tablo: 8 — Mezun Oldukları Yıl Toplam Bilgilere İlişkin Olarak 1967 ve 1969 Yılları Fen Lisesi Mezunlarının Devam Etmeye Başladıkları Öğrenim Kuruluşlarına Göre Dağılımı

Öğrenim Kuruluşları	Mezuniyet Yılı ve Cinsiyet					
	1967			1969		
	Kız Sayı	Erkek Sayı	Toplam Sayı	Kız Sayı	Erkek Sayı	Toplam Sayı
ODTÜ Müh. Fak.	-	16	16	8	25	33
ODTÜ Elek. Böl.	2	6	8	2	1	3
ODTÜ Mak. Böl.	-	5	5	-	-	-
ODTÜ İnş. Böl.	-	1	1	-	-	-
ODTÜ Kimya Müh. Böl.	2	-	2	-	1	1
ODTÜ Fen Matematik	-	2	2	-	2	2
ODTÜ Fen Fizik	-	8	8	1	5	6
ODTÜ Fen Kimya	2	8	10	1	-	1
HÜ Tıp	1	2	3	1	3	4
HÜ Kimya Böl.	1	2	3	-	-	-
HÜ Fizik Yük. Müh.	-	-	-	-	1	1
AÜ Tıp Fak.	-	3	3	-	-	-
AÜ Fen Kimya	-	1	1	-	-	-
İÜ Tıp Fak.	1	1	2	-	-	-
İÜ Fen Fizik	1	1	2	-	-	-
İÜ Fen Kimya Müh.	-	4	4	-	-	-
İTÜ Kimya Fak.	-	-	-	-	2	2
EÜ Tıp Fak.	-	-	-	-	1	1
EÜ Diş Hekimliği	-	-	-	-	1	1
Robert Kolej Fizik Böl.	-	1	1	-	-	-
Robert Kolej Müh.	-	2	2	-	5	5
Robert Kolej Kimya Bl.	-	-	-	-	1	1
Diğer, Fen Dışı	1	1	2	1	8	9
T o p l a m	12	61	76	14	56	70

Ankara Fen Lisesi mezunlarının yüksek öğrenime başladıkları dönemde Temel Bilimlere yönelişlerinin beklenen düzeyde olmadığını söylemek gerekmektedir. Tablo 9'daki değerlerin iki dönem arasındaki belirgin farklılığı, Uygulamalı bilimlere yönelmenin artmakta olduğu yönünde belirmektedir. Uzsoy ile Kılan'ın yaptıkları incelemede de aynı eğilim ortaya konulmuş ve en ileri müfredat ve metodlar kullanılarak yetiştirme ve Ankara Fen Lisesi öğrencilerini lisenin amaçları çerçevesinde Temel Bilimler alanında araştırıcılığa yöneltme çalışmalarının istenilen yönde ve beklenen düzeyde olmadığı kanaatine varılmıştır (1970). Uzsoy ile Kılan'ın (1970) incelemesinde öğrencilerin öğrenim görmek istedikleri bilim alanlarına dayalı veriler üzerinde çalışılmış olduğundan, yönelmeye ilişkin sayı ve oranlar, Tablo 9'daki kayıt olunan kuruluşlara göre belirlenen sayı ve oranlardan Uygulamalı Bilimler yönünde daha yüksek olmuştur.

2. Yüksek Öğrenime Yönelişi Etkileyen Hususlar

Belirlenen bu yönelmeyi etkileyen hususlar nelerdir? Kuşkusuz gözlenen ve ilk ağızda söylenebilecek bir çok nedenler vardır.

Tablo: 9 — 1967 ve 1969 Yılları Ankara Fen Lisesi Mezunlarının Kayıt Oldukları Yüksek Öğrenim Kuruluşlarına Göre Temel ve Uygulamalı Bilimlere Yönelmelerinin Dağılımı

Yönelildiği Bilim Grubu	Mezuniyet Yılı					
	1 9 6 7		1 9 6 9		Genel Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Temel Bilim	29	.38	12	.17	41	.28
Uygulamalı	45	.59	49	.70	94	.64
Diğer, Belirsiz	2	.03	9	.13	11	.08
T o p l a m	76	100	70	100	146	100

Hatta bir bakıma belirlenen eğilimin dışında bir durumun ortaya çıkması gerçeklerle bağdaşamaz ve yapay bir durum olur biçimindeki bir görüşün de belirli bir geçerliği olabilir. 1967 ve 1969 yıllarındaki Ankara Fen Lisesi mezunlarını yüksek öğrenimlerine başlarken nelerin etkilemiş ve yönelmelerini belirlemiş olduğunu incelediğimizde ortaya Tablo 10'daki durum çıkmaktadır. Tablo 10'da, bu konudaki soruya öğrencilerin derecelere belirledikleri nedenler, derecelere göre ele alınmıştır. Toplam, bu nedenle öğrenci sayısının üç katı olmaktadır.

Ankara Fen Lisesi mezunlarının öğrenim gördükleri bilim alanlarının Temel ve Uygulamalı Bilimler olarak gruplanmasına göre tercih ve yöneliş nedenlerinin dağılımında ilginç farklılıklar görülmektedir. Temel Bilimlere yönelenlerin birinci derecede belirttikleri nedenler "kabiliyetine en uygun oluş" ile ilk mezunlar için "Ankara Fen Lisesi öğretmenlerinin teşviki", üçüncü devre mezunları için "küçükten beri ideal oluş" olmaktadır. Uygulamalı bilimlere yönelenlerin birinci derecede belirttikleri nedenler "kabiliyetine en uygun oluş" ile ilk mezunlar için "mesleğin sağladığı kazanç", üçüncü devre 1969 yılı mezunları için ise "okulda geliştirilen ilgi" ve "küçükten beri ideal oluş" olarak belirlemektedir. Tablo 10'un incelenmesinden çıkarılabilecek ilginç bir sonuç da, Temel Bilimlere yönelenlerin mesleğin sağladığı kazanç nedenini ilk yıl mezunlarının hiç, üçüncü devre mezunlarının da ikinci ve üçüncü derecede çok az belirtmiş olmalarıdır. Uygulamalı Bilimlere yönelenlerin ise birinci ve ikinci derecede belirtmiş oldukları nedenler arasında "mesleğin sağladığı kazanç" ile "mesleğin sağladığı prestij ve olanaklar" nedenlerinin oranlarının yüksek oluşu ve "Ankara Fen Lisesindeki öğretmenlerin teşviki" nedeninin etkisiz görünmesidir. Diğer bir ilginç nokta da "ailem istediği için" nedenini işaretlemiş olanların başka nedenleri işaretlememiş olmalarıdır. Ayrıca "diğer" kısmını işaretlemiş olanların yazdıkları nedenler arasında, maddi olanaksızlık, yurdun teknik eleman ihtiyacı, istediğim yere puvanım tutmadığı için, seçtiğim dalda kısa sürede hayata atılma olanağı var gibi hususlar dikkati çekmiştir.

Tablo 10 — 1967 - 1969 Yılları Fen Lisesi Mezunlarının Devam Ettikleri Yüksek Öğrenim Alanlarını Tercih Nedenleri ve Bunların Önem Dereceleri

Derecelerin Dağılışı

Tercih Nedenleri	Devam Ettikleri Alanlara Göre Önem Dereceleri									
	1967 Mezunları					1969 Mezunları				
	Temel	1	2	3	4	5	6	7	8	9
L.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ailem istediği için	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Fen Lisesindeki öğretmenlerin tavsiyesi	9	2	1	1	1	2	10	1	3	9
Mesleğin sağladığı kazanç				4	5	1	20	1	2	25
Mesleğin sağladığı prestij ve olanaklar	2	5	7	4	8	13	2	18	1	30
Okulda geliştirdiği ilgi	14	9	3	5	8	2	41	18	3	30
Küçükten beri ideal oluşu	2	1	1	9	1	6	22	10	4	27
Kabiliyetine en uygun olduğundan	2	4	9	12	9	4	41	18	2	35
Diğer		1	1	1	3		6	3	2	12
Boş, cevapsız	1	4		5	6	2	18	8	1	32
T o p l a m	29	29	29	45	45	6	228	100	12	210

Tablo: 11 — 1967 ve 1969 Yılları Ankara Fen Lisesi Mezunlarının Devam Ettikleri Yüksek Öğrenim Alan ve Kuruluşları Hakkında Bilgi

Edinme Kaynaklarının ve Bunların Önem Derecelerinin Dağılımı

Bilgi Edindikleri Kaynaklar	Devam Ettikleri Alanlara Göre Önem Dereceleri																							
	1			2			3			4			5											
	Temel			Uygulanmış			Diğer			Toplam			Temel			Uygulanmış			Diğer			Toplam		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
Fen ve Matematik Öğretmenlerinden	7	7	10	3	3	3	33	11	1	2	1	7	6											
Okul Yönetimi	1	2	1	1	1	1	7	3				3												
Broşürler	2	3	2	3	4	5	1	20	8	3	2	4	5	6	1									
Radyodan					2		2	1																
Bizzat ziyaret ederek	2	10	4	13	8	6	43	19	1	2	3	9	12	7										
Gazetelerden				1	4	4	1	10	1	1														
Okulda konferans veren yetkililerden	15	3	4	9	11	6	50	22	4	3	1	20	11	5										
Mektup yazıp bilgi isteme																								
Diğer Kaynaklar	1		2	11	5	4	2	25	12	1		11	3	8										
Boş, Cevapsız	1	4	5	4	7	16	38	17		2	5	1	6	11										
T o p l a m	29	29	29	45	45	45	6	228	100	12	12	49	49	19	27	210	100							

Ankara Fen Lisesi mezunlarının, seçilmiş üstün yetenekli öğrenciler olduğu, okulda uygulanan programın metodun ve öğretim olanak ve araçlarının öğrencilerin kendilerini, yeteneklerini **tanıma** olanaklarını bulacakları, dolayısıyla yüksek öğrenimlerini bu **tanımaya** göre seçecekleri beklentisi, uygun anlamlı bir beklenti olarak kabul edilebilir. Ancak mezunların cevapları bu beklentinin geçerli olmadığını, gerçekleşmediğini ortaya koymaktadır. Bu da, Ankara Fen Lisesindeki bütün eğitim, öğretim olanakları yanı sıra öğrenci kişilik hizmetleri ile **rehberlik** faaliyetlerinin etkili olmadığını kanısını doğurmaktadır. Mezunlarla yapılan çeşitli zaman ve durumlardaki kişisel görüşmeler de bu kanıyı desteklemektedir.

3. Yüksek Öğretime Yönelişte Bilgi Edinme Kaynakları

Mezunların yönelmelerini belirlemede etkili olan hususların yanı sıra yönelmeleri çerçevesinde bilgi edinebilecekleri çeşitli bilgi kaynakları ile de ilgili bir soru sorulmuştur. Mezunların verdikleri cevaplar Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 11’de görüleceği gibi, ilk mezunlardan Temel Bilimlere yönelenler girdikleri yüksek öğretim kuruluşu hakkında fen ve matematik öğretmenlerinden bilgi aldıklarını belirli bir oranda belirttikleri halde üçüncü devre mezunlarında bu oran azalmıştır. Bilgi edinmede birinci derecede belirtilen kaynak “okulda konferans veren yetkililer” olmaktadır. “Diğer” kaynaklar olarak belirtilenler de ise, aynı yüksek kuruluşundaki arkadaş, ağabey, abla, seçtiği alandaki tanıdık meslek sahipleri gibi kaynaklar olmuştur. Bilgi edinmede Temel Bilimleri seçenlerle Uygulamalı Bilimleri seçenler arasında, ilk mezunların fen ve matematik öğretmenlerinden bilgi edinme oranları, dışında, belirgin bir farklılık ortaya konulmamaktadır. Tablo 11’in belirlediği durum, Ankara Fen Lisesinde kurulacak olan etkili bir **rehberlik** faaliyetlerinin programlaştırılmasına ışık tutucu niteliktedir. Öğrencilere yüksek öğretim hakkında bilgi verecek yetkililerin etkili oldukları düşünülerek sık sık konferans vermeğe çağrılmaları planlanmalıdır.

4. Yönelindikleri Alanı Tanımaları

Mezunların bilim alanlarına yönelmelerini etkileyen bir diğer husus ta, yönelilen alanda yüksek öğrenimi tamamlayanların iş alanlarının ne olduğu ne sağladığı veya bunların öğrencilerce nasıl algılandığı olarak düşünülmüştür. Bir diğer deyişle, mezunlar yüksek öğrenimlerinde kazanacakları ile ne gibi yerlerde iş bulabileceklerini düşünmektedirler. Bu düşüncenin yönelmeyi etkiliye-

ceği ve Tablo 10'da belirlenen nedenlerle ilişkili durumu destekle-
yeceği beklenebilir. Bu bakımdan Tablo 12 ve 13 hazırlanmıştır.

Tablo 12'ye göre Temel Bilimleri seçenlerin çoğunluğu yüksek öğrenim yapacakları kuruluştan mezun olanların akademik kari-
yere girdikleri ve araştırma kuruluşlarında çalıştıkları görüşünü
belirtirken Uygulamalı Bilimleri seçenlerin çoğunluğu ise mezunla-
rın serbest meslek sahibi oldukları görüşünü belirtmektedirler. Bu
durumda Temel Bilimleri seçenlerin Ankara Fen Lisesinin amacı
yönünde bir görüşü algılamayı ortaya koydukları görülmektedir.

Mezunların, öğrenim gördükleri alanda yüksek öğretim kuru-
luşlarından mezun olduklarında, başlangıçta genellikle sağladıkları
gelir ile ilgili görüşlerinin dağılımında, yalnız Uygulamalı Bilimleri
seçenlerin bir farklılık ortaya koyduğu görülmektedir. Yalnız onla-
rın üçte biri kendi alanlarında mezun olanların diğer dallardan me-
zunlara oranla daha fazla para kazanacakları görüşünü ortaya
koymaktadırlar. Bu husus alana yönelişlerindeki nedenlerden biri
olan "mesleğin sağladığı kazanç, prestij ve olanaklarla" da para-
lellik göstermektedir.

Ankara Fen Lisesi mezunlarının mezun oldukları yıllarda,
devam ettikleri yüksek öğrenimi tamamlayanların girebile-
cekleri işler ve sağlayacakları gelir ile ilgili görüşlerinin seçtikleri
alanda yüksek öğrenimleri tamamladıktan sonra ne olduğunu da
incelemenin ve karşılaştırma yapmanın bir fikir edinme için yarar-
lı olacağı düşünülmüştür. (Tablo 14 ve 15 deki bilgiler bu durumu
belirlemektedir.

Tablo 14 ile Tablo 12'deki durum, yani Ankara Fen Lisesi me-
zunlarının, yüksek öğrenime girerken ve tamamladıktan sonraki,
seçtikleri ve öğrenim gördükleri yüksek öğretimi tamamlayanların
girebilecekleri işler ile ilgili görüşleri büyük ve anlamlı farklılıklar
ortaya koymamaktadır.

Ankara Fen Lisesi mezunlarının mezun oldukları yıl seçtikleri
alanda yapmayı kararlaştırdıkları yüksek öğrenimi tamamlayanla-
rın sağlayacakları gelir ile ilgili olarak başlangıçtaki görüşleri ile
yüksek öğrenimlerini tamamladıkları zaman belirttikleri görüşleri
karşılaştırıldığında (Tablo 13 ve 15) farklı değerler bulunmaktadır.
Bu farklılıklara dayalı olarak yapılabilecek yorumlar, dağılımları
etkilemesi söz konusu etmenlerden dolayı sınırlı olmak durumun-
dadır. Bununla beraber Temel ve Uygulamalı Bilimleri tamamlı-
yanların görüşleri anlamlı olarak farklıdır.

Tablo: 12 — 1967 ve 1969 Yılları Ankara Fen Lisesi Mezunlarının Devam Ettikleri Yüksek Öğrenim Alanlarından Mezun Olanların Genel-
likle Ne Oldukları Yönündeki Görüşlerinin Dağılımı

Mezun Olanların Genellikle Ne Oldukları	Devam Ettikleri Öğrenim Alanlarının Grupları									
	1		2		3		4		5	
	Uygula.		Uygula.		Uygula.		Uygula.		Uygula.	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Devlet memuru olucılar	5	17	2	4	7	9	3	6	2	5
Serbest meslek sahibi olurlar	4	14	27	42	32	13	21	50	3	27
Akademik kariyere girerler	13	45	5	11	18	23	2	4	8	11
Araştırma kuruluşlarında çalışırlar	7	24	6	13	13	17	10	20	1	15
Kolayca yurt dışına gitme olanakları bulurlar			2	4	3	4	3	18	1	12
Baş			3	6	3	4	1	2	2	3
T o p l a m	29	100	45	100	76	100	49	100	9	70

Tablo: 13 — 1967 ve 1969 Yılları Fen Lisesi Mezunlarının Devam Ettikleri Yüksek Öğrenim Alanlarından Mezun Olanların Genellikle
Başlangıçta Sağladıkları Gelir ile İlgili Görüşlerinin Dağılımı

Başlangıçta Sağladıkları Gelir	Devam Ettikleri Alanların Grupları									
	1		2		3		4		5	
	Uygula.		Uygula.		Uygula.		Uygula.		Uygula.	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Düğer mezunlara oranla daha çok para kazanırlar			14	31	14	18	13	26	3	16
En az diğer mezunlar kadar para kazanırlar	15	51	24	53	40	52	33	66	1	39
Düğer mezunlara oranla daha az para kazanırlar	13	44	4	9	13	23	7	58	3	10
Bos. Cevapsız	1	5	3	7	1	7	3	8	2	5
T o p l a m	29	100	45	100	76	100	49	100	9	70

C. Ankara Fen Lisesinin Mezunlarına Kazandırdıkları:

1. Kazandırılanlar

Araştırmamızın amacı çerçevesinde cevaplamaya çalışılan bir soru da mezunlarına göre Ankara Fen Lisesi onlara neler ve nasıl kazandırmıştır? Kuşkusuz bu çok genel bir sorudur. Ankara Fen Lisesi mezunlarına mezun oldukları yıllarda ve 1975 de gönderilmiş olan bilgi fişlerinde "Sizce Fen Lisesi diğer liselerden farklı olarak size ne kazandırdı ve nasıl kazandırdı?" sorusuna yer verilmiştir. Ankara Fen Lisesi mezunlarının bu açık uçlu soruya verdikleri cevapların değerlendirilmesinden ortaya çıkan genel durum Tablo 16'da belirtilmiştir. "Diğer" başlığı altında toplananlar "kendime fazla güvenmemi, yatılı oluşundan dolayı yatılı olmanın kazandırdıklarını, sosyal beceriler, üniversiteye girebilmeyi, öğrenme ihtirası" gibi bireysel hususlar olmuştur.

Mezunların mezun oldukları yıl ve 1975 te ilgili soruya verdikleri cevapları gruplayan Tablo 16'daki sayılar, kazandırdığı düşünülen hususlara öğrencilerin cevaplarında yer veriş durumunu yansıtmaktadır. Verilen cevaplar arasında Ankara Fen Lisesinin verdiğini kabul ettikleri "aşırı başarılı olma hırısını, yarışma, yüksek not alma tutkusunu, başarılı olma mecburiyetini" belirtenler bundan dolayı şikayetçi olduklarını söylemektedirler. Bir diğer husus da, Ankara Fen Lisesinin kazandırdıklarının yüksek öğrenimde körlendiğini, kendi mezuniyetlerinden sonra Ankara Fen Lisesinin artık bu hususları kazandıramadığı kanaatinde olduklarını belirtilenlerin sayılarının da azımsanamıyacak bir durumda olduğunun gözlenmesidir. Tablo 16'nın değerlerine göre, Ankara Fen Lisesinin bilimsel düşünme, muhakeme alışkanlığı, araştırarak nedenler sonuç ilişkisi çerçevesinde, gözleyerek yaparak öğrenme alışkanlığı verdiği, ezbere bilgiler aktarmadığı izlenimini edinmek bu yönde bir görüş belirtmek olasılığı söz konusu olmaktadır.

2. Nasıl Kazandırdığı

Ankara Fen Lisesinin kazandırdığı belirtilen hususları nasıl kazandırdığı konusunda ise verilen cevapları tablolamak olanağı bulunamamıştır. Bu hususları genel hatları ile şöyle özetlemek, bilgi vermek bakımından yararlı olacaktır:

Kendilerinden bilgi toplanılan 1967 ve 1969 yılları mezunlarına göre, Ankara Fen Lisesi öğrencilere diğer liselerden farklı olarak,

1) Ankara Fen Lisesinde uygulanan öğretim sistemi ve kullanılan metod ile yaparak öğrenme, öğrenme heyecanı, araştırma

İnşaatın Genel Özellikleri Ne Oldukları Yönündeki Görüşlerinin Dağılımı

	Tamamladıkları Öğrenim Alanı Grupları									
	1		6		7		9		6	
	Temel Sayı	Uygula. %	Diğer Sayı	Uygula. %	Toplam Sayı	Temel Sayı	Uygula. %	Diğer Sayı	Uygula. %	Toplam Sayı
Mezun Oldukları Zaman Genel Özellikleri Ne Olurlar										
Devlet memuru olurlar	2	15	6	18	9	18	7	17	2	9
Serbest meslek sahibi olurlar			18	54	20	40	17	42	1	18
Akademik kariyere girerler	9	64	6	18	15	30	7	58	14	21
Araştırma kuruluşlarında çalışanlar	3	21	1	2	4	8	4	33	2	6
Kolayca yurt dışına gitme olanağı bulurlar			2	6	2	4	1	9	1	2
Diğer										
Toplam	14	100	33	100	50	100	12	100	40	100

Tablo: 15 — 1967 ve 1969 Yılları Ankara Fen Lisesi Mezunlarının Yüksek Öğretim Mezunlarının Genel Özellikleri Başlangıçta Sağladıkları Gelirleri ile ilgili Cevaplarının Dağılımı

	Tamamladıkları Öğrenim Alanı Grupları									
	1		6		7		9		6	
	Temel Sayı	Uygula. %	Diğer Sayı	Uygula. %	Toplam Sayı	Temel Sayı	Uygula. %	Diğer Sayı	Uygula. %	Toplam Sayı
Başlangıçta Sağladıkları Gelir										
Aynı düzeydekilere oranla daha fazla gelir	2	14	26	78	28	56	18	45	1	19
Aynı düzeydekilerle aynı gelir	9	64	4	12	16	32	5	25	1	16
Aynı düzeydekilere oranla daha az gelir	2	14	1	4	3	6				5
Boş, Cevapsız	1	8	2	6	3	6	2	18	2	16
Toplam	14	100	33	100	50	100	12	100	40	100

İsteği, zevki, merakı ve yeteneği, akıl yürütme, bilimsel düşünme alışkanlığı kazandırmıştır.

ii) Ankara Fen Lisesi fen ve matematik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun benimsediği yaklaşım öğretmen-öğrenci ilişkilerindeki olanak ve anlayışla, öğrenci-öğretmen oranının uygunluğu dolayısıyla eleştirici düşünme, fikir yürütme soru sorma alışkanlığı kazandırmıştır.

iii) Ankara Fen Lisesinin fiziki ve laboratuvar olanak ve araçları ile deneyerek, yaparak öğrenme deney yapma, araştırma yapma alışkanlık ve yeteneği ve ayrıca öğrenme heyecanı kazandırdığı belirtilmektedir.

iv) Modern fen ve matematik derslerinin içerikleri ile bilimi sevdirdiği, yüksek öğrenime, üniversiteye hazırladığı, metodlu anlayarak kavrayarak çalışma alışkanlığı verdiği, gerçek olmayan eski bilgilerden ve ayrıntıdan arınmış ders kitapları ve diğer yazılı malzemeyle temel modern fen ve matematik bilgileri kazandırdığı görüşlerine yer verilmektedir.

v) Yatılı ve karma bir okul oluşundan dolayı sosyal alışkanlıklar kazandırdığı, karakter geliştirdiği, kişisel sorumluluk kazandırdığı, sosyal ilişkiler sağladığı da belirtilen bir diğer husus olmaktadır.

3. Kazandırdıklarının Yüksek Öğretimde Yararı ve Mezunlarının Diğer Lise Mezunlarından Farklılığı

Ankara Fen Lisesinin mezunlarına diğer liselerden farklı olarak kazandırdığı hususlar ile ilgili olarak 1975 yılında toplanmış olan bilgilerin ortaya koyduğu durumlar ise şunlardır:

a) Ankara Fen Lisesinde kazanılanlar devam ederek tamamlanan yüksek öğrenimde ne derece yararlı olmuştur?

Tablo 17'nin ortaya koyduğu duruma göre Ankara Fen Lisesi mezunlarının çoğunluğuna göre fen lisesinde kazandıkları yüksek öğrenimlerinde yararlı veya çok yararlı olmuştur. Tamamlanan yüksek öğrenim alanına göre bu görüşlerinde anlamlı bir farklılık yoktur.

b) Ankara Fen Lisesi mezunları ile diğer lise mezunları arasında yüksek öğretim sırasında herhangi bir fark var mıydı?

1967 ve 1969 yılı mezunlarının, yaptıkları yüksek öğrenim alanları açısından bir farklılık göstermeyen görüşlerine göre, Ankara Fen Lisesi mezunları ile diğer liselerden mezun olanlar arasında

dırdıkları ile ilgili Cevapların Dağılımı

Ankara Fen Lisesinin Kazandırıldığı Düşünülen Hususlar	Devam Ettikleri Öğrenim Alanları ve Gurupları Belirtme Sayıları												
	1			6			7			9			
	Temel		Uygula.	Diğer		T o l a m	T e m e l		Uygula.	D i ğ e r		T o p l a m	
	Sayı	%		Sayı	%		Sayı	%		Sayı	%		
Bilimsel düşünme, muhakeme alışkanlığı, yeteneği, bilgi kazanma ve Modern, İleri, köklü ve temel Fen bilgisi ve kültürü Laboratuvarla deney yapma yeteneği, alışkanlığı, becerisi Kalıp bilgi ve görüsten çok, neden-sonuç ilişkilerini gör- me alışkanlığı bilimsel şüp- hecilik Bilimsel metodu kullanma, bilim adamı gibi düşünme bilimsel bakış açısı Araştırma zevki, merakı ve yapma yeteneği ve isteği Ezberden ziyade araştırarak düşünerek yapma, temel öğrenme Programlı planlı ders çalışma arzusu ve alışkanlığı, kendi başına öğrenme, üniversitenin ilk yılında rahatlık Soru sorabilme, gözlem yapabi- me, tartışabilme yeteneği Hiçbirşey kazandırmadı ve diğer görüşler	14	14	24	16	1	10	15	7	13	24	14	37	16
	8	9	15	10	1	24	9	3	6	26	14	33	13
	16	17	24	13	1	45	17	4	7	29	16	36	14
	7	7	12	8		19	7	5	9	14	8	19	7
	20	21	22	14	2	44	16	9	17	19	11	28	11
	14	14	18	12	3	35	14	11	21	21	12	34	14
	7	7	11	7		18	7	6	11	10	6	17	7
	6	6	13	8	1	20	8	5	9	14	7	21	8
	3	3	2	1		5	2	2	3	1	1	4	2
	2	2	8	6	3	13	5	1	2	16	10	19	7
T o p l a m	97	100	151	100	12	263	100	13	100	176	100	248	100

Tablo: 17 — Ankara Fen Lisesinde Kazanılanların Yüksek Öğretimde Yararlı Olup Olmadığına Alt Mezunların Cevaplarının Dağılımı

Ankara Fen Lisesinde Kazanılanların Yararlı Olma Dereceleri	Fen Lisesinden Mezun Olunan Yıl ve Yüksek Öğr. Alanı												
	1			6			7			9			
	Temel		Uygula.	Diğer		Toplam	Temel		Uygula.	Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Çok yararlı oldu	7	50	17		51	24	1	8	14	35		15	27
Yararlı oldu	4	28	7		21	11	4	33	22	57	2	29	52
Kesin birşey söylenemez	2	14	5	3	15	10	5	42	1	3	1	7	12
Yararlı olmadı			4		13	4	2	17				2	4
Hiç yararlı olmadı													
Boş, cevapsız	1	8				1			2	5	1	3	5
T O P L A M	14	100	33	3	100	50	12	100	40	100	4	56	100

Tablo: 18 — Yüksek Öğretimden Ankara Lisesi Mezunları ile Diğer Lise Mezunları Arasında Bir Farkı Olup Olmadığına Alt Ankara Fen Lisesi Mezunlarının Cevaplarının Dağılımı

Ankara Fen Lisesi Mezunlarıyla Diğer Lise Mezunları Arasında Fark Olup Olmadığı	Ankara Fen Lisesinden Mezun Olunan Yıl ve Yüksek Öğrenimin Alanı									
	1 9 6 7					1 9 6 9				
	Te. Sayı	Uy. Sayı	Diğer	Toplam		Te. Sayı	Uy. Sayı	Diğer	Toplam	
				Sayı	%				Sayı	%
Evet, fark vardır	11	18		29	58	7	28	2	37	66
Bir şey söylemek güç	1	9	3	13	26	3	7		10	18
Hayır, fark yoktur	2	6		8	16	2	4	2	8	14
Boş							1		1	2
Toplam	14	33	3	50	100	12	40	4	56	100

Tblo: 19 — 1967 ve 1969 Yılları Ankara Fen Lisesi Mezunlarının Mezun Oldukları Yıllardaki Lisans Üstü Öğretim Planlarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Lisans Üstü ve Diğer Planları	Devama Başladıkları Yüksek Öğrenim Alanı									
	1 9 6 7					1 9 6 9				
	Te. Sayı	Uy. Sayı	Diğer	Toplam		Te. Sayı	Uy. Sayı	Diğer	Toplam	
				Sayı	%				Sayı	%
Lisans üstü ve doktora yapacak	26	23	1	50	65	10	33	3	46	65
Hayata atılacak	2	9		11	15	1	3	1	5	8
Henüz kararsız	1	13	1	15	20	1	13	3	17	22
Boş, cevapsız								2	2	5
Toplam	29	45	2	76	100	12	49	9	70	100

Tablo. 20 — Ankara Fen Lisesi Mezunlarının Lisans Üstü Öğretime Devam Durumlarına Alt Cevaplarının Dağılımı

Lisans Üstü Yapıp Yapmadığı	Tamamladığı Yüksek Öğrenim Alanı									
	1 9 6 7					1 9 6 9				
	Te. Sayı	Uy. Sayı	Diğer	Toplam		Te. Sayı	Uy. Sayı	Diğer	Toplam	
				Sayı	%				Sayı	%
Lisans üstü doktora öğrenimine devam	7	9		16	32	8	21		29	52
Hayata atılıp çalışmaya başladığı	6	18	3	27	54	1	8	1	10	18
Henüs lisans öğrencisi							6		6	10
Diğer, askerde	1	4		5	10	2	3	2	7	12
Boş, cevapsız		2		2	4	1	2	1	4	3
Toplam	14	33	3	50	100	12	40	4	56	100

bellirgin bir farklılık olduğunu görmekteyiz. (Tablo 18). Bu farklılığın hangi yönlerde olduğu sorulduğu zaman mezunlardan alınan cevaplarda, yine öğrenim gördükleri alan bakımından bir farklılık olmadan, şu hususlar en çok belirtilmiştir: Bilgi ve çabuk kavrama, dersi hazırlama, derse hazırlanma, laboratuvar çalışmalarındaki beceri ve alışkanlık üstünlüğü, temel matematikteki üstünlük, problemlere bakış açısı ve ele alışıdaki üstünlük, ezberden çok anlayarak neden sonuç ilişkilerini kurarak öğrenmede, kendine güvenme ve fen bilgileri yönünden mevcut temelde, ne öğrenmemiz, nasıl çalışmamız yönündeki alışkanlık ve beceriler.

c) Ankara Fen Lisesini bitirdikleri yıllarda mezunların lisans üstü öğrenimi ile ilgili planları ve 1975 yılında bu planların durumu ne olmuştur?

Bu soruya verilebilecek cevaplar Ankara Fen Lisesinin öğrencilerini araştırmacılığa hazırlama ve yönetme işlevinin gerçekleşmesine ait durumu belirli ölçülerde ortaya koyabilecektir. Tablo 19 ve 20 bu konuda, Ankara Fen Lisesi mezunlarından toplanılan bilgilerin ortaya çıkardığı durumu belirlemektedir.

Tablo 19 ve 20'deki durum karşılaştırıldığı zaman dikkati çeken husus, Ankara Fen Lisesi mezunlarının mezun oldukları yıllardaki lisans-üstü öğrenim planlarının 1975 yılında elde edilen bilgilere göre gerçekleşmesi mezunların belirttikleri planları oranında olmamıştır. Kendilerinden bilgi toplanılan 1967 yılı mezunlarının yarısından fazlası lisans öğreniminden sonra hayata atılmışlardır. Ancak bunların bir kısmının özellikle uygulamalı bilim alanlarında lisans öğreniminden sonra gördükleri yüksek öğrenimlerinin yapısı çerçevesinde yüksek lisans yaptıkları düşünülebilir. Hayata atılanların durumu incelendiğinde Temel Bilimlerden mezun olanların araştırmacı olarak ve devlet sektöründe memur olarak çalıştıkları, Uygulamalı Bilimlerden mezun olanların ise çoğunluğunun özel sektörde veya serbest olarak çalıştığı, bir kısmının sanayide teknik eleman olduğu görülmektedir. 1969 yılı mezunlarının öğrenimleri 1975 yılında belirli biçimlerde devam etmekte olduğundan durumu 1967 yılı mezunlarında olduğu gibi yorumlamak olanağı sınırlıdır (**Devam edecek**)